

Ekosystemtjänster i Falkträsket

Påverkan och effekter vid exploatering av bostadsområdet södra Falkträsket.

Ekosystemtjänstgrupp	Kategori	Exempel	Skapa	Stärka	Skydda	Skippa	Ingen åtgärd
Försörjande tjänster	Timmer, massaved och dekorativa material	Före: Planområdet utgörs av ca 36 ha skogsmark som brukas. Efter: 15 kommer att avverkas och bli kvartersmark, varav 8,2 villatomter. 3,9 ha blir parkmark och 17,2 ha blir naturmark.				X	
	Biobränsle	Före: Skogen är till stora delar uppvuxen och endast mindre mängd biobränsle bedöms produceras. Efter: Planområdet avskogas och/eller avvattnas till stora delar, vilket påverkar den skogliga återväxten. Vid sänkning av grundvattennivån kan barrträd med grunda rotsystem dö och föryngring av lövträd främjas.				X	

Ekosystemtjänstgrupp	Kategori	Exempel	Skapa	Stärka	Skydda	Skippa	Ingen åtgärd
	Vilt	Före: Jakt beddöms ej förekomma i området. Efter: Jakt ej aktuellt inom detaljplan.					X
	Fisk	Före: Falkträskbäcken håller mindre öringbestånd. Vandringshinder finns. Efter: Åtgärder för förbättrad ekologisk status ska genomföras oavsett om planen antas eller ej. Genomförande av planen får ej försämra statusen på Falkträskbäcken.	X	X	X		
	Bär	Före: Visst nyttjande av området för bärplockning kan antas förekomma. Efter: Det skogsområde som producerar bär blir huvudsakligen till villatomter.					X
	Svamp	Före: Visst nyttjande av området för svamp-plockning kan antas förekomma. Efter: Det skogsområde som producerar svamp blir huvudsakligen till villatomter.					X
	Betesdjur och foder	Före: Tillhör Maskare samebys åretrunt-mark. Uppsamlingsområde finns söder om Falkträsket. Efter: Efter exploatering är området obrukbart för renbete.					X
	Odling	Före: Skogsmark. Efter: Odling av frukt, bär och grönsaker i trädgård, växthus eller parkmark. Även icke ätbara produkter tex blommor.	X				
	Dricksvatten	Före: Befintliga stugor i anslutning till planområdet har privata dricksvattenbrunnar. Befintligt bostadsområde som angränsar till planområdet nedströms och har kommunalt vatten. Efter: Sänkning av grundvattennivån planeras. Risk för påverkan av de privata brunnarna bedöms liten.				X	

Ekosystemtjänstgrupp	Kategori	Exempel	Skapa	Stärka	Skydda	Skippa	Ingen åtgärd
Kulturella tjänster	Vardagsrekreation och besöksnäring.	Före: Skogsområdet nyttjas för främst till promenad/vandring men även bär- och svampplockning. Stig till och från Falkträskbadet finns. Skoterled finns i området. Falkträsket erbjuder badplats, segling, paddling, fiske (sommar och vinter), skridskoåkning mm. Efter: Till stora delar blir området privatiserat av villatomter. Möjlighet till svamp och bärplockning försvinner. Aktiviteter förknippade med Falkträsket bedöms påverkas endast i mindre omfattning. Tillgängligheten till Falkträsket kan öka vid genomförande av planen till exempel genom nya vägar, stigar, broar, spångar.	X	X		X	
	Mental och fysisk hälsa	Före: Naturliga skogsmiljöer minskar stresshormoner i kroppen. Efter: Minskad tätortsnära skogsareal. Området avskogas eller blir till skött parkmark/naturmark. Parkmark och skött naturmark kan också bidra till ökat välbefinnande. Individuell upplevelse.	X			X	
	Estetik	Före: Arealen naturliga skogsmiljöer minskar. Efter: Området avskogas eller blir till skött parkmark/naturmark. Detta kan upplevas både estetiskt positivt eller negativt. Grön och blåstruktur bidrar till en vackrare stadsbild. Individuell upplevelse.	X			X	
	Kunskap och information	Före: Förståelse för naturen och ekosystemens behov och betydelse underlättas av tätortsnära skog. Området nyttjas inte idag av någon skola. Efter: Planen innehållet tomt för förskola.					X

Ekosystemtjänstgrupp	Kategori	Exempel	Skapa	Stärka	Skydda	Skippa	Ingen åtgärd
	Sociala interaktioner	Före: Skogsmark. Inga eller mycket få (vid Falkträsket) tydliga målpunkter eller mötesplatser. Efter: Gröna mötesplatser stärker social interaktion. Detaljplanen ger förutsättningar för skapande av mötesplatser till exempel vid dammar för hantering av dagvatten och vid Falkträsket.	X				
	Buller	Före: Skogsmark. Buller förekommer ej. Efter: Ökad biltrafik. Buller under bygghfas. Upplevd lägre ljudnivå i villaområde som omges av skogsmark.	X				
Reglerande tjänster	Klimatreglering, klimatanpassning, kolupptag och kolinlagring	Före: Luftens koldioxid lagras som kolföreningar i träd och skogsmark. Skog/växtlighet motverkar därför växthuseffekten. (All skog utom hyggen och nyplanteringar). Skogen utgör ett skydd i norr för befintliga hus/stugor vid Falkträsket. Efter: Området avskogas och blir till villatomter. Skogens effekter för klimatreglering försvinner/minskar kraftigt. Växtlighet i park och naturmark och på tomter påverkar lokalklimatet - värmer och svalkar byggnader. Vatten och växlighet reducerar och reglerar temperatur, vind och luftfuktighet i stad/villaområde. Skydd mot extremt väder. Ökad trafik ger ökat CO2-utsläpp.	X			X	
	Förebyggande av stormskador	Före: Skogsmark som brukas med naturvårdshänsyn är normalt sett stormtåliga. Efter: Grundvattennivån sänks. Kraftigt ökad risk för stormfällning och träddöd initialt efter sänkningen. På lång sikt har träd och växlighet stabiliserande effekt i stadsmiljöer, tex natur och parkmark i planen.		X		X	

Ekosystemtjänstgrupp	Kategori	Exempel	Skapa	Stärka	Skydda	Skippa	Ingen åtgärd
	Förebyggande av erosion och jordras	Före: Skogsmark är stabiliserande och minskar risk för erosion och jordras. Efter: Avskogning ökar risken för erosion och jordras. Ökad tillförsel av partiklar/humusämnen till Falkträskbäcken. Planteringar och växtlighet minskar risken."	X			X	
	Vattenreglering – snösmältning och vårflooder	Före: Skogsmark motverkar översvämning erbjuder naturlig vattenreglering till exempel vid snösmältning och perioder med kraftig nederbörd. Kapar flödestopparna. Falkträskbäcken. Efter: Riskerna ökar. Grundvattensänkning. Vad blir effekterna? Villatomter, mer hårdgjorda ytor, vägar, Minskad vattenreglerande förmåga förväntas. Åtgärder - fördröjnings/sedimentationsdammar.				X	
	Luftkvalitet	Före: Skogsmark tar upp koldioxid och producerar syre. (Ett uppvuxet träd producerar syre till 10 personer i ett år.) Sotpartiklar fastnar i bladverk. Efter: Avskogning gör att reningseffekten försvinner på platsen. I ett större perspektiv är detta av mindre betydelse. Inga problem med sotpartiklar förväntas i området.				X	X
	Vattenrening	Före: Skogsmark erhåller naturlig vattenrening /filtrering och nedbrytning av föroreningar, växtlighet fångar näringsutsläpp. Efter: Avskogning gör att reningseffekten försvinner/minskar kraftigt. Sedimentationsdammar för dagvatten planeras för att minska effekterna från bebyggelsen. Falkträskbäcken renar/späder ut dagvatten.	X			X	

Ekosystemtjänstgrupp	Kategori	Exempel	Skapa	Stärka	Skydda	Skippa	Ingen åtgärd
Stödjande tjänster	Biogeokemiska kretslopp	Före: Området består av morän och postglacial lera/silt. Måttlig sulfidrisk i lera/siltområdet. Efter: Oförändrat. Eventuella sulfidleror körs på deponi."					X
	Markens bördighet	Före: Skogsmark med hög grundvattennivå. Efter: grundvattensänkning kan ge högre tillväxt av biomassa. Minskad areal skog, mer villatomter. Utfyllnader kan påverka bördigheten, både positivt och negativt.	X			X	
	Fotosyntes - primärproduktion	Före: Fotosyntes i skogsmiljö och vattensystem. Efter: Fotosyntes genom växtlighet på villatomter, parker och naturmark.					X
	Pollinering av växter	Före: Pollinering av arter knutna till skogsmark minskar. De är viktiga för produktion av frukt, grönsaker och nötter i stadsmiljön. Efter: Dock passar stadens grönska tex vissa bin bra. Bin producerar till och med rikare skördar i stadsnära odling, där det är större variation och mindre insektsgifter.	X			X	
	Biologisk mångfald och genetiska resurser	Före: Det är okänt om området hyser rödlistade arter. Skogen är till stora delar tätortsnära produktionsskog. Falkträskbäckens ekosystem bidrar till biologisk mångfald. Efter: Villatomter, vägar, bebyggelse gör att området inte bidrar till biologisk mångfald eller genetiska resurser. Falkträskbäcken påverkas av dagvatten. Genomförande av planen får ej försämra ekologisk status på Falkträskbäcken.			X	X	X

Ekosystemtjänstgrupp	Kategori	Exempel	Skapa	Stärka	Skydda	Skippa	Ingen åtgärd
	Stabilitet och resiliens	Före: Uppväxt skog erbjuder i sig stabilitet och resiliens. Falkträskbäcken relativt orörd inom planområdet men kraftigt påverkad av dagvatten nedströms planområdet. Efter: Avskogning och sänkning av grundvattennivån skapar en kraftigt modifierad miljö. På lång sikt kan park och naturmark etablera sig med viss stabilitet. Ytterligare påverkan på Falkträskbäcken att vänta."				X	X
	Habitat och livsmiljöer	Före: Livsmiljöer för däggdjur, fåglar, fiskar, insekter och växter. Inga kända rödlistade arter förekommer i området som består av tätortsnära barrblandskog. (Ej inventerad) Efter: Grundvattennivån sänks. Ger kraftig förändring av befintliga livsmiljöer. Förväntad träd-död på grund av grunda rotsystem hos träden. Nyetablering av lövträd i första successionen att vänta (beroende på marktyp). Nya habitat för tex bin, fjärilar, gnagare, småfåglar kan uppkomma på till exempel villatomterna. Genomförande av planen får ej försämra ekologisk status på Falkträskbäcken.	X			X	
	Fröspridning	Före: Fröspridning av skogsmarksarter. Falkträskbäcken bidrar till fröspridning. Efter: Fröspridning av trädgårds- och parkarter. Dock inte alltid önskvärt.					X